

Okul Öncesi Eğitimde Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Kullanım Durumu

Hilal Karakuş^a ve Kibar Aktın^b

Öz

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamların kullanım durumlarına ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde görev yapan 35 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmada kısa cevaplı soruların analizinde betimsel analiz, açık uçlu soruların analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını ve çeşitli okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların bilişsel, sosyal-duygusal, motor, öz bakım ve dil becerilerini geliştirdiği yönünde olumlu öğretmen görüşlerine rastlanmıştır. Öğretmenlerin bu ortamları en çok yaparak yaşayarak öğrenme, kalıcı öğrenme, nitelikli eğitim ortamı sunması ve ilgi çekici olması sebeplerinden dolayı kullandıkları ortaya konmuştur. Öğretmenlerin çoğunluğu bu ortamlarla ilgili hazırlık ve uygulama aşamasında herhangi bir zorlukla karşılaşmadıklarını belirtmeler bile çeşitli zorluklarla karşılaştıklarını belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Öğretmenler, bu zorlukları ve çeşitli çözüm önerilerini dile getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: okul dışı öğrenme ortamları, okul öncesi eğitim, öğretmen görüşleri

Makale Hakkında

Gönderim tarihi: 29.10.2021

Düzeltilme tarihi: 26.03.2023

Kabul tarihi: 16.04.2023

Elektronik Yayın Tarihi: 31.10.2023

Giriş

Okul dışı ortamlar, okul öncesi dönem çocukları için tüm gelişimsel ihtiyaçların karşılanabileceği bütünsel bir alandır (Bilton, 2014). Yüzyıllar boyunca çocukların özellikle doğal olan okul dışı öğrenme ortamlarında deneyim kazanmalarında okul öncesi dönemin önemini vurgulayan John Amos Comenius, Jean-Jacques Rousseau,

^a Sorumlu yazar, Sinop Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi ABD, hkarakus@sinop.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1439-9468

^b Sinop Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, kibaraktin@sinop.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6238-3500

Johann Heinrich Pestalozzi, Friedrich Froebel, John Dewey, Margaret McMillan, Rudolf Steiner, Maria Montessori ve Susan Isaacs gibi birçok bilim insanı olmuştur (Davies ve Hamilton, 2016). Nitekim 1914'te İngiltere'de ilk anaokulu açıldığında adının "Açık hava anaokulu" olduğu görülmektedir. Çocukların okuldaki günlerinin büyük bir kısmı okul bahçesinde serbest oyunlar, işbirlikçi ve ortak etkinliklerle geçmiştir (Edgington, 2004; McMillan, 1930).

Açık alan oyunları, erken çocukluk eğitimi ortamında temel bir bileşendir ve çoğumuz beton, salıncaklar, kaydıraklar ve zincir bağlantılı çitlerle çevrilmiş bir açık alan düşünebiliriz. Bu alanlarda hem çocukların oyunun nasıl olacağı hem de açık alanda çocuklara eşlik eden öğretmenlerin davranışları tahmin edilebilir. Öte yandan bu dış alanlar kütükler, taşlar, duyuşsal masalar ve bir takım eğitim materyalleriyle bir dış sınıfa dönüştürülürse öğretmenin ve alanın işlevi de değişmektedir (Hunter vd., 2019). Açık alan oyunları ve öğrenme çevresi erken çocukluk eğitiminde okul dışı öğrenme alanları olarak tanımlanmakta ve bu alanlarda yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış oyunlar, fiziksel etkinlikler ve öğrenmeyi artırmak için tasarlanmış çeşitli etkinlikler yer almaktadır (Cooper, 2015). Temel olarak bir okul dışı öğrenme, program esas alınarak planlı bir şekilde okul dışında gerçekleştirilen etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Şimşek ve Kaymakçı, 2015). Jidovtseff vd. (2021) okul dışı öğretimi bilgi, beceri, davranış ve fiziksel aktiviteyi geliştirmek için dış ortam ve doğa ile doğrudan etkileşime dayanan tamamlayıcı bir pedagojik yaklaşım olduğuna dikkat çekmektedirler. Bu tür okul dışı öğrenme alanlarının; kentsel ve kırsal alanlar, okul bahçeleri, ormanlık alanlar (Jidovtseff vd., 2021), doğaya dayalı açık alan sınıfları (Dennis Jr vd., 2014), yapılan bir çalışmada öğretmen görüşlerine göre tarihi alanlar, müzeler, saha çalışmaları, doğal alanlar, sivil toplum kuruluşları, okul bahçesi, resmî kurumlar, kütüphaneler, milli parklar, fabrikalar, bilim merkezleri, bilgisayar laboratuvarı gibi ortamları (Çepni ve Aydın, 2015) içeren geniş bir öğrenme alanını kapsadığı görülmektedir. Aktaş Arnas (2019) ise parklar, müzeler, hayvanat bahçeleri, akvaryumlar, orman/ağaçlık alanlar, doğa merkezleri gibi okul dışı öğrenme ortamlarına vurgu yapmıştır. Eshach (2007) ise okul dışı öğrenme ortamlarını çocukların belirli amaç ve kazanımlara ulaşması amacıyla planlı olarak kullanılan botanik bahçeleri, akvaryumlar, bilim merkezleri, fabrikalar, kütüphaneler, müzeler gibi toplumsal alanları belirtmiştir.

Son yıllarda çocukların açık alan erişimini ve kullanımını azaltan bir kültürel değişim yaşanmaktadır. Özellikle yetişkinler arasında çocukların güvenliğiyle ilgili artan korku, kaçırılma tehdidiyle ilgili endişeler ve teknolojik gelişmeler televizyon ve bilgisayar oyunları gibi kapalı alanda gerçekleşen etkinliklerin öne çıkmasına yol açmaktadır (Outdoor Learning Committee, 2019). Fiziki koşulların yetersiz olması, okul bahçelerinde güvenlik önlemlerinin olmaması, sınıfların kalabalık olması, çocukların açık havada hasta olmalarına ilişkin öğretmen endişeleri, velilerin olumsuz tepkileri gibi durumlar nedeniyle öğretmenlerin açık alan etkinliklerine yeteri kadar yer veremedikleri tespit edilmiştir (Alat vd., 2012). Maddi imkânlar ve ulaşım imkânlarının yetersiz olması, sınıf yönetiminin zor olması, iklim koşullarının elverişsiz olması ve ebeveynlerin olumsuz tutumları gibi sebeplerden dolayı öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını daha az kullandıkları ortaya konmuştur (Yıldız, 2022). Okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili kaza ve tehlikelere yönelik, okul dışı öğrenme ortamının

yapısına yönelik, sınıfın kalabalık ve öğretmen sayısının az olmasına yönelik ve çocuğun ihtiyaçlarını nasıl gidereceklerine yönelik ebeveynlerin de çeşitli endişeleri bulunmaktadır (İnce ve Akcanca, 2021). Bu durumlar çocukların açık alanı deneyimleme fırsatlarını azaltmaktadır (Kyttä vd., 2015; McClintic ve Petty, 2015; Wyver vd., 2010). Aslında 2019 yılından itibaren tüm dünyada yayılım gösteren ve etkisini farklı varyantlarıyla sürdüren Covid-19 salgını açık alan etkinliklerini tercih etmek için iyi nedenler sunmaktadır. Çünkü kapalı alanlarda kontaminasyon riski artmakta (Erkek ve Çabuk, 2021; Qian vd., 2021), bu sebeple de açık alan etkinlikleri tavsiye edilmektedir (Litman, 2020). Örneğin; parklar bireylerin genel sağlığını önemli ölçüde iyileştirebilmekle birlikte sosyal etkileşim ihtiyaçlarını karşılamaya da yardımcı olabilmektedir (Geng vd., 2020; Sarp vd., 2021; Xie vd., 2020).

Genel olarak okul dışı öğrenme ortamlarının küçük çocuklarda öz düzenlemeyi geliştirdiği, kaba motor gelişimi desteklediği, beslenmeyi iyileştirdiği, bilişsel gelişimi desteklediği, akademik performansı, konsantrasyonu ve öz güveni artırdığına ilişkin kayda değer önemli bulgulara erişilmiştir (Cooper, 2015). Güncel araştırmalar benzer şekilde açık alan etkinliklerinin ve okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların gelişimini, sağlığını ve esenliği ile ilgili tüm alanları geliştirdiğini ve zenginleştirdiğini göstermektedir (Chakravarthi, 2009; Taylor ve Kuo, 2008; Yıldırım ve Özyılmaz Akamca, 2017; Yılmaz Uysal, 2020). Araştırma sonuçları okul dışı öğrenme ortamlarının okul öncesi eğitimde akademik ve sosyal önemini kanıtlamaktadır (Davies ve Hamilton, 2016; Hunter vd., 2019; Karamustaoğlu vd., 2018). Karamustaoğlu vd. (2018) yaptıkları araştırmalarında okul dışı öğrenme ortamlarının kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesi, yaparak yaşayarak öğrenme gibi bilişsel becerilere yönelik avantajları olduğunu ve sosyalleşme imkânı, işbirliğinin gelişimi, özgüven gelişimi gibi sosyal becerilere yönelik avantajları olduğuna ilişkin ebeveyn görüşlerini ortaya koymuşlardır. Türkmen (2019) öğretmenlerin hayvanat bahçelerini bilimsel bilgilere yerinde ulaşma, öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesi ve çocukların sosyalleşerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla tercih ettiklerini belirtmiştir.

Dünyanın içinde bulunduğu koşullar okul dışı öğrenme etkinliklerinin okul öncesi eğitim kurumlarına dâhil edilmesinin önemini artırmaktadır. Özellikle dünyamızı etkileyen olumsuz koşullar karşısında zengin uyaranlar içeren çeşitli okul dışı öğrenme ortamları ile çocukları tanıştırmak onların gelişimleri açısından oldukça önemlidir. Örneğin; doğa temelli öğrenme ortamları, çocuklara yaratıcı keşif ve oyun için doğal materyaller sağlarken değişen mevsimleri deneyimleme ve bitkilerin, hayvanların ve böceklerin yaşam döngülerini gözlemlene fırsatları sağlamaktadır. Doğal ortamlardaki çocukların, kapalı sınıflardaki veya geleneksel oyun alanlarındaki çocuklara göre daha rahat, ilgili, işbirlikçi, yaratıcı ve mutlu oldukları belirtilmektedir (Dennis Jr vd., 2014).

Araştırmalar öğretmenlerin okul öncesi eğitimde okul dışı öğrenme etkinliklerinin önemli olduğunu düşünmelerine rağmen eğitimin ağırlıklı olarak sınıflarda yapıldığını ortaya koymaktadır (Ernst, 2014; McClintic ve Petty, 2015; Tuuling, vd., 2019). Örneğin, Belçika'da okul öncesi öğretmenleri okul dışı öğrenme ortamına karşı olumlu tutuma sahip olmalarına karşın öğretmenler bu tutumlarının uygulamalarına aynı şekilde yansımadığını belirtmişlerdir (Jidovtseff vd., 2021). Yılmaz

(2016) da dış mekân etkinliklerinin çocukların gelişim ve öğrenmelerine büyük ölçüde katkılarının olduğunu ama okul öncesi eğitimde dış mekân etkinliklerine yeterince önem verilmediğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte, okul öncesi eğitimi alan yazın taraması sonuçlarına göre iç mekânlarda çocuklara sağlanan imkânların ve etkinliklerinin öneminin daha fazla araştırıldığını belirtmektedir (Yılmaz, 2016). Benzer şekilde Türkiye’de yapılan araştırmalarda ebeveynlerin ve öğretmenlerin okul öncesi eğitim sürecinde okul dışı öğrenme ortamlarının önemine yönelik olumlu görüş ifade ettikleri belirtilirken çocukların okul öncesi eğitimde okul dışı öğrenme ortamlarını yeterli sıklıkta deneyimleyemedikleri tespit edilmiştir (İnce ve Akcanca, 2021; Karamustafaoğlu vd., 2018). Ebeveynler bu durumun sebeplerinin çoğunluğunun okuldan kaynaklı nedenler ve ekonomik nedenler olduğunu ileri sürmüşlerdir (İnce ve Akcanca, 2021). Karamustafaoğlu vd. (2018) çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin bu olumsuz durumun nedeninin en başında olanakların yetersizliği olarak belirttiklerini ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte; ilgili araştırmada öğretmenler karşılaştıkları zorlukları yönetmeliklerin kısıtlayıcılığından, zaman sıkıntısından, kaynak eksikliğinden, bilgi ve güven eksikliklerinden, bazı meslektaşlarının idarecilerden ve velilerden kaynaklı sıkıntılar yaşamalarından ve özellikle izin alma sürecinin uzun sürmesi, bu süreçte karşılaşılan zorlayıcı durumların bu uygulamaları tercih etmemelerine sebep olduğu görüşlerini paylaşmışlardır. Yıldız (2022) araştırmasında okul öncesi öğretmenlerinin maddi imkânlar ve ulaşım imkânlarının yetersiz olması, sınıf yönetiminin zor olması, iklim koşullarının elverişsiz olması ve ailelerin izin vermemesi sebeplerinden dolayı okul dışı öğrenme ortamlarını daha az kullandıklarını ortaya koymuştur. Ocak ve Korkmaz (2018) yaptıkları araştırmalarında öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarında tehlike oluşturabilecek durumları, maddi durumu ve sınıfın kalabalık olmasını dezavantaj olarak belirttiklerini bulmuşlardır. Ayrıca, öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarının planlanmasında güvenliğin sağlanması, idari ve veli izninin alınması, öğrenci ve veli katılımının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

2023 Eğitim Vizyonunda okul dışı öğrenme ortamları öğrencilerin çeşitli bilgileri edinmelerinde ve becerileri geliştirmelerinde teşvik edici alanlar olarak vurgulanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Öte yandan toplumdaki sosyo-kültürel değişimin ve salgın hastalıklarının artmasıyla ortaya çıkan kapalı alanlarda gerçekleşen eğitimin okul dışına taşınması durumu, okul öncesi eğitim kurumlarında okul dışı öğrenme ortamlarının önemini artırmıştır. Bu duruma karşı Türkiye’de okul dışı öğrenme ortamlarının kullanım durumunu belirleyen ve sorunların tespitine yönelik sınırlı sayıda öğretmen görüşlerini inceleyen çalışmaya rastlanmıştır (Dere ve Çifçi 2022; Karamustafaoğlu vd., 2018; Ocak ve Korkmaz, 2018; Uludağ, 2021; Yıldız, 2022). Söz konusu okul dışı alanları öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamı olarak kullanıp kullanmadıklarını ve varsa sorunları belirlemek bu araştırma için önem taşımaktadır. Dolayısıyla bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamların kullanım durumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

- Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik bilgi düzeyleri nelerdir?

- Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarının kullanım durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarında karşılaştıkları zorluklar nelerdir?

Mevcut araştırma okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili bilgi düzeylerini, bu ortamları kullanım durumlarını ve bu ortamların kullanımı ile ilgili karşılaştıkları zorlukları belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, bu araştırmanın okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımına ilişkin karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve okul dışı ortamların küçük çocukların eğitimindeki yerinin ve öneminin anlaşılmasına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamların kullanım durumlarına ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseni tercih edilmiştir. Olgu bilim deseninde, katılımcıların bir olguya ilişkin deneyimleri tanımlanmakta ve katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda olgulara ilişkin yaşantıları ortaya çıkmaktadır (Creswell, 2007; Moustakas, 1994). Bu olgular; katılımcıların günlük hayatta karşılaştıkları olayları, durumları, deneyimleri, algıları, yönelimleri veya kavramları içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde görev yapan 35 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenler gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılmışlardır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, araştırmacıların en ulaşılabilir katılımcılara ulaşarak bir durum veya örnek üzerinde çalışmalarını kapsamaktadır (Büyüköztürk vd., 2019). Öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin %54,30'u 31-40 yaş aralığındadır. Öğretmenlerin neredeyse tamamı kadındır. Öğretmenlerin %37,10'u 6-10 yıl ve %25,70'i 11-15 yıl mesleki deneyime sahiptir. Öğretmenlerin %80'i lisans mezunu olup %91,40'ı okul öncesi öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. Öğretmenlerin %51,43'ü MEB anasınıfında ve %54,29'u il merkezinde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin %71,40'ı okul dışı öğrenme ortamlarıyla ilgili eğitim almışlardır.

Tablo 1

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Değişkenler		N	%
Yaş	21-30 yaş	9	25,70
	31-40 yaş	19	54,30
	41-50 yaş	4	11,40
	50 ve üzeri	3	8,60
	Toplam	35	100,00
Cinsiyet	Kadın	34	97,14
	Erkek	1	2,86
	Toplam	35	100,00
Mesleki deneyim	1-5 yıl	5	14,30
	6-10 yıl	13	37,10
	11-15 yıl	9	25,70
	16-20 yıl	3	8,60
	21 yıl ve üzeri	5	14,30
	Toplam	35	100,00
Öğrenim durumu	Ön lisans	3	8,60
	Lisans	28	80,00
	Yüksek lisans	4	11,40
	Toplam	35	100,00
Mezun Olunan Bölüm/Anabilim dalı	Okul Öncesi Öğretmenliği	32	91,40
	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü	3	8,60
	Toplam	35	100,00
Çalışılan Okul Türü	MEB bağımsız anaokulu	13	37,14
	MEB anasınıfı	18	51,43
	Özel anaokulu	4	11,43
	Toplam	35	100,00
Görev yaptıkları yerleşim birimi	İl merkezi	19	54,29
	İlçe Merkezi	13	37,14
	Köy	3	8,57
	Toplam	35	100,00
Okul dışı öğrenme ortamlarıyla ilgili eğitim alma durumu	Evet	25	71,40
	Hayır	10	28,60
	Toplam	35	100,00

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamların kullanım durumlarına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik araştırmacılar tarafından hazırlanan 14 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmakta olup formun birinci bölümünde okul öncesi öğretmenlerinin kişisel özelliklerini tanımlayan demografik sorular, ikinci bölümünde okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamların kullanım durumlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan kısa cevaplı ve açık uçlu sorular bulunmaktadır. Hazırlanan sorular, uzman iki araştırmacının görüşüne sunulmuş ve uzman görüşleri sonucunda soruların anlaşılabilirliğini denetlemek amacıyla sorular dört öğretmene gönderilerek pilot uygulama yapılmış ve anlaşılmayan sorular tekrar gözden geçirilerek anlamsal bakımdan yapılan düzeltmelerle görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Mevcut araştırmanın verileri, katılımcılara dijital ortamda Google form aracılığı ile gönderilen görüşme formları ile toplanmıştır. Formdan elde edilen kısa cevaplı sorular betimsel analize, açık uçlu sorular ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Betimsel analizde veriler sistematik ve açık şekilde betimlenmiştir. İçerik analizinde her görüşme sorusu birer tema olarak değerlendirilmiştir. İlgili temalar çerçevesinde öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgular, kategori ve kodlarla düzenlenerek kavramsallaştırılıp yorumlanmıştır. Öğretmenlerin görüşleri doğrudan alıntılar yapılarak verilmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmak ve araştırmanın tutarlılığını artırmaktır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve analiz edilmiştir. Bu analizler karşılaştırılarak ortak bir karar verilmiştir. Öğretmenler görüşlerini bildirirken bazı sorulara birden fazla cevap vermişlerdir. Araştırmada etik ilkeleri korumak için öğretmenler Ö1, Ö2,..., Ö35 olarak kodlanmıştır.

Araştırmanın iç geçerliğini sağlamak için uzman incelemesi yapılması ve dış geçerliğini sağlamak için ise ayrıntılı betimleme yapılması önerilmektedir. Uzman incelemesinde amaç, araştırma konusunda ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman olan kişilerin araştırmayı çeşitli yönleri bakımından (yöntem, veri toplama ve analizi, sonuçların yazımı vb.) farklı bir bakış açısı ile incelemesi ve geri bildirimde bulunmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada görüşme sorularının hazırlanması ve verilerin analizinde uzman kişilerin görüşleri alınarak iç geçerlik sağlanmıştır. Araştırma deseninin, veri toplama araçlarının, veri analizi sürecinin açık ve anlaşılır bir dille yazılmasına özen gösterilerek de dış geçerlik sağlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarına ve bu ortamları kullanım durumlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular alt problemler altında sunulmuştur. Öğretmenlere yöneltilen her soru birer tema olarak değerlendirilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik bilgi düzeyleri nelerdir?” birinci alt problemine ilişkin görüşme sorularından elde edilen bulgulara tablolar halinde yer verilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerine okul dışı öğrenme ortamlarının neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımına Tablo 2’de yer verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin görüşlerinin sırasıyla en çok doğa temalı alanlar, tarihi alanlar, eğitimsel etkinlik alanları, sanatsal etkinlik alanları, sosyal etkileşim alanları, sınıf dışı ortamlar, farklı kurum ve işletmeler kategorileri altında toplandığı görülmektedir.

Tablo 2*Öğretmenlere Göre Okul Dışı Öğrenme Ortamları*

Kategori	Kod	f	Toplam
Doğa temalı alanlar	Doğa	15	20
	Hayvanat bahçesi	2	
	Bahçe	2	
	Akvaryum	1	
Tarihi alanlar	Müzeler	18	19
	Ören ve tarihi yerler	1	
Eğitimsel etkinlik alanları	Kütüphane	7	16
	Bilim merkezleri	7	
	Konferans	2	
Sanatsal etkinlik alanları	Atölyeler	4	10
	Tiyatro	3	
	Sinema	1	
	Sergi	1	
	Sanat merkezleri	1	
Sosyal etkileşim alanları	Oyun parkı	4	9
	Ev	3	
	Sosyal ortam	2	
Sınıf dışı ortamlar	Dışarıdaki her yer	6	6
Farklı kurum ve işletmeler	Kurum gezileri	2	4
	Fırınlr	1	
	Restoranlar	1	

Doğa temalı alanlar kategorisi doğa, hayvanat bahçesi, bahçe ve akvaryum kodlarından; tarihi alanlar kategorisi müzeler, ören ve tarihi yerler kodlarından; eğitimsel etkinlik alanları kategorisi kütüphane, bilim merkezleri ve konferans kodlarından; sanatsal etkinlik alanları kategorisi atölyeler, tiyatro, sinema, sergi ve sanat merkezleri kodlarından; sosyal etkileşim alanları kategorisi oyun parkı, ev ve sosyal ortam kodlarından; sınıf dışı ortamlar kategorisi dışarıdaki her yer kodundan; farklı kurum veya işletmeler kategorisi ise kurum gezileri, fırınlar ve restoranlar kodlarından oluşmaktadır. Okul dışı öğrenme ortamlarının neler olduğuna ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö5: “...Okulun dışında; bilim merkezi, müze, kütüphane, ören ve tarihi yerler, hayvanat bahçesi vb. yerlerde gerçekleştirilen, öğrencilerin yerinde ve yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayan, gerekli kazanımların etkileşimli ortamlarda verilmesine destek olan öğrenmedir...”

Ö33: “...Doğa, evlerimiz, mutfak, gezi için gittiğimiz kafeler, restoranlar, kütüphaneler, fırınlar, müzeler... Öğrenmenin okul dışında gerçekleştiği her yer...”

Ö14: “...Çocukların gezip, görerek, inceleyerek öğrenmesine fırsat veren ortamlardır. Mesela tarihi müzeler gibi...”

Ö30: “...Sosyal faaliyetleri kapsayan her şey mesela okul dışında tiyatro, sinema, çiftlik gezisi, doğa yürüyüşleri...”

Öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde genel olarak daha çok doğa temalı alanlar, tarihi alanlar ve eğitimsel etkinlik alanlarını

belirttikleri görülmektedir. Bununla birlikte; nispeten az sayıda da olsa sanatsal etkinlik alanları, sosyal etkileşim alanları, sınıf dışı ortamlar, farklı kurum ve işletmeleri de okul dışı öğrenme ortamları olarak ele aldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak aslında olabilecek her yeri okul dışı öğrenme ortamı olarak ifade ettikleri sonucuna varılabilir. Daha sonra öğretmenlere etkili okul dışı öğrenme ortamlarının özelliklerinin neler olabileceği sorulmuş ve verilen cevapların dağılımına Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin etkili okul dışı öğrenme ortamlarının özelliklerine ilişkin görüşlerinin sırasıyla en çok öğrenme ve öğretme sürecine uygunluğu, fiziki koşullara uygunluğu, bütüncül olarak çocuğa uygunluğu ve ekonomik koşullara uygunluğu kategorileri altında toplandığı görülmektedir. Öğrenme ve öğretme sürecine uygunluğu kategorisi altında en çok öğretimi desteklemeli, ilgi çekici olmalı, yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemeli ve planlı olmalı kodlarından; fiziki koşullara uygunluğu kategorisi altında en çok güvenli olmalı, doğal ortamlar olmalı, ulaşılabilir olmalı kodlarına vurgu yapılmıştır. Bütüncül olarak çocuğa uygunluğu kategorisinin yaş grubuna uygun olmalı, birçok gelişim alanına hitap etmeli ve sosyalleşmeyi desteklemeli kodlarından oluştuğu görülmektedir. Ekonomik koşullara uygunluğu kategorisinin ise maddi desteği olmalı kodundan oluştuğu görülmektedir. Etkili okul dışı öğrenme ortamlarının özelliklerinin neler olabileceğine ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Tablo 3

Öğretmenlere Göre Etkili Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Özellikleri

Kategori	Kod	f	Toplam
Öğrenme ve öğretme sürecine uygunluğu	Öğretimi desteklemeli	5	25
	İlgi çekici olmalı	3	
	Yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemeli	3	
	Planlı olmalı	3	
	Öğrenme ortamı zengin olmalı	2	
	Uygulanan programla paralel olmalı	2	
	Gözlemi desteklemeli	2	
	Etkili olmalı	1	
	Anlaşılır olmalı	1	
	Teknolojik destek sunmalı	1	
	Oyunlaştırarak öğrenmeye uygun olmalı	1	
	Yeni deneyimlere açık olmalı	1	
	Fiziki koşullara uygunluğu	Güvenli olmalı	
Doğal ortamlar olmalı		6	
Ulaşılabilir olmalı		4	
Tuvalet olmalı		1	
Bütüncül olarak çocuğa uygunluğu	Yaş grubuna uygun olmalı	7	14
	Birçok gelişim alanına hitap etmeli	5	
	Sosyalleşmeyi desteklemeli	2	
Ekonomik koşullara uygunluğu	Maddi desteği olmalı	2	2

Ö26: “...Oluşturulabilecek ortamın çocukların gelişimine uygun materyallerle donatılması, seçilen konuların ya da etkinliklerin çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre belirlenmesidir...”

Ö12: “...Çocuğun gelişimine katkı sağlayacak nitelikte olmalı, yaş düzeyine uygun olmalı, çocuğun etkinlik yapabileceği bir alan olmalı, uygulanan programla paralel olmalı...”

Ö35: “...Öncelikle güvenli olmalı, benim aradığım ilk şart bu. Çocukların öğrenmesi için istediğim şeyi verebilmeli ve ilgilerini çekip dikkatlerini toplayabilmeli...”

Ö10: “...Etkili, anlaşılır, görsel ve işitsel teknolojik destek sunabilmeli, deneysel beceri ile öğretimi desteklerken sanatsal uygulamalarla öğrenme ortamını zenginleştirmeli...”

Ö6: “...Okulda işlenen konularla ilişkili olmalıdır. Yapararak yaşayarak öğrenmeyi sağlamalı ve yeni deneyimlere açık olmalıdır. Bununla birlikte oyunlaştırarak öğrenmeye uygun olmalıdır...”

Ö1: “...Kolay ulaşılabilir olmalıdır. Çocukların ihtiyaçlarını, meraklarını karşılayacak nitelikte olmalıdır. O öğrenme ortamında bulunmaktan öğretmen de çocuk da keyif almalıdır. Çocuklar yaşantı kazanabilmeli ve birçok gelişim alanına hitap edebilmelidir, çocukların hareket yeteneğini kısıtlamamalıdır...”

Öğretmenler etkili okul dışı öğrenme ortamlarının özellikleri olarak genelde öğretimi desteklemesi, ilgi çekici ve planlı olması, yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemesi gerektiğini, güvenli ve doğal ortamların olması gerektiğini, ulaşılabilir olmasını, çocukların yaşlarına uygun, birçok gelişim alanına hitap edebilen, sosyalleşmeyi desteklemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Daha sonra öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara katkılarına neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımına Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara katkılarına ilişkin görüşlerinin sırasıyla en çok bilişsel gelişim, sosyal-duygusal gelişim, motor gelişim, öz bakım becerileri ve dil gelişimi alanlarında olduğu ortaya çıkmıştır. Bilişsel gelişim kategorisinde öğretmenlerin en çok düşünme becerisi, gözlem becerisi, yaparak yaşayarak öğrenme, kalıcı öğrenme, problem çözme becerisi, görsel algı becerisi kodlarının vurgulandığı ve sosyal-duygusal gelişim kategorisinde en çok iletişim becerisini artırma, sosyalleşmelerini destekleme kodlarının vurgulandığı görülmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara katkılarına ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö5: “...Birebir etkileşimli yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlar, iletişim yeteneklerini artırarak çocukların sosyalleşmelerine destek olur...”

Ö22: “...Çocukların yaratıcı düşünme, gözleme ve sorgulama becerilerini, problem çözme becerilerini desteklediğini düşünüyorum...”

Ö20: “...Sınıf ortamından daha fazla ilgilerini çektiği için en başta kalıcı öğrenmeyi pekiştiriyor...”

Ö24: “...Kalıcı öğrenmeler oluşturur. Çoklu düşünme becerilerini, problem çözme becerisini, araştırma inceleme becerisini, özgüvenini geliştirir...”

Öğretmen görüşlerine göre okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların en çok bilişsel ve sosyal-duygusal gelişim alanlarına katkısının olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4

Öğretmenlere Göre Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Çocuklara Katkıları

Kategori	Kod	f	Toplam
Bilişsel gelişim	Düşünme becerisi	6	44
	Gözlem becerisi	5	
	Yaparak yaşayarak öğrenme	5	
	Kalıcı öğrenme	4	
	Problem çözme becerisi	4	
	Görsel algı becerisi	4	
	Yeni öğrenme fırsatı sunma	3	
	Merak duygusu	3	
	Dikkat becerisi	2	
	Araştırma-inceleme becerisi	2	
	Neden-sonuç ilişkisi kurma becerisi	2	
	Sorgulama becerisi	2	
	Planlama	1	
	Karşılaştırma becerisi	1	
Sosyal-duygusal gelişim	İletişim becerisini artırma	6	21
	Sosyalleşmelerini destekleme	6	
	Özgüven geliştirme	2	
	Duyusal beceriler	2	
	Farkındalık sağlama	1	
	Kurallara uyma	1	
	Empati kurma	1	
	Ortama uyum sağlama	1	
Sosyal beceriler	1		
Motor gelişim	Motor becerilerin kazandırılması	7	7
Öz bakım becerileri	Günlük yaşam deneyimi	3	3
Dil gelişimi	Dil gelişimini güçlendirme	1	1

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?” ikinci alt problemine ilişkin görüşme sorularından elde edilen bulgular bu bölümde tablolar halinde sunulmuştur. Önce öğretmenlere etkinliklerde okul dışı öğrenme ortamlarını kullanıp kullanmadıkları sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5*Öğretmenlerin Etkinliklerde Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Kullanım Durumları*

Kullanım durumu	N
Evet	27
Hayır	8

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ($N = 27$) etkinliklerinde okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Etkinliklerde okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım durumuna ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö11: “...Güvenli ortam sağlandığı sürece evet...”

Ö30: “...Şu süreçte hayır ama genel olarak tercih ederdim fakat okul idaresi tarafından kısıtlandığımız için sadece sınıf içinde dört duvar arasında eğitime devam ediyoruz...”

Ö13: “...Koronadan önce tercih ediyordum...”

Daha sonra öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım sebepleri sorulmuş ve verilen cevapların dağılımına Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6*Öğretmenlerin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Kullanım Sebepleri*

Kategori	Kod	f	Toplam
Bilişsel becerileri güçlendirme	Yaparak yaşayarak öğrenme	12	26
	Kalıcı öğrenme	11	
	Neden-sonuç ilişkisi kurma	3	
Duyuşsal boyutu etkileme	İlgi çekici olması	6	10
	Eğitimi eğlenceli hale getirmesi	4	
Öğrenme ortamını zenginleştirme	Nitelikli eğitim ortamı sunması	7	7

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım sebeplerinin sırasıyla en çok bilişsel becerileri güçlendirme, duyuşsal boyutu etkileme ve öğrenme ortamını zenginleştirme kategorilerinden oluştuğu görülmektedir. Bilişsel becerileri güçlendirme kategorisinin en çok kalıcı öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme ve neden sonuç ilişkisi kurma kodlarından; duyuşsal boyutu etkileme kategorisinin en çok ilgi çekici olması ve eğitimi eğlenceli hale getirmesi kodlarından; öğrenme ortamını zenginleştirme kategorisinin ise nitelikli eğitim ortamı sunması kodundan oluştuğu görülmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım sebeplerine ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö32: “...Okul dışı doğada çocukların algılarının daha açık olduğunu düşünüyorum, sınıf ortamında enerjilerini atamadıklarını düşünüyorum, hareket etkinliklerini de hava müsaade ettiğince dışarıda yapıyorum...”

Ö31: “...Verilmek istenilen amaç ve kazanımları çocuğun kendisinin görerek yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamak, bilginin kalıcılığını sağlamak ve eğitimi daha keyifli hale getirmek...”

Ö24: “...Çocuklarda keşfetme, merak etme, araştırma, fikir yürütme, neden sonuç ilişkisi kurmayı geliştirme ve eğlenerek öğrenmeyi sağlamak için...”

Ö25: “...Çocukların farklı alanlarda yapılan etkinliklere daha aktif katıldığını ve dikkatlerini daha çabuk topladıkları düşünüyorum...”

Ö6: “...Yaparak yaşarsak, ilk elden somut deneyimlerin daha kalıcı öğrenmeler oluşturduğunu düşünüyorum...”

Öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarını kalıcı öğrenme ve yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlaması, nitelikli eğitim ortamı sunması, ilgi çekici olması, eğitimi eğlenceli hale getirmesi ve neden-sonuç ilişkisi kurma gibi özellikleri sağlaması sebebiyle kullandıklarını belirtmişlerdir. Daha sonra öğretmenlere etkinliklerde kullandıkları okul dışı öğrenme ortamlarının neler olduğu sorulmuş verilen cevapların analiziyle elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Öğretmenlerin Etkinliklerde Kullandıkları Okul Dışı Öğrenme Ortamları

Kategoriler	Kod	f	Toplam
Doğa temalı alanlar	Doğa	11	16
	Okul Bahçesi	4	
	Park	1	
Tarihi-kültürel alanlar	Müzeler	13	16
	Ören ve tarihi yerler	3	
	Kütüphane	7	
Eğitimsel etkinlik alanları	Bilim merkezleri	1	8
Farklı kurum ve işletmeler	Huzurevi	1	6
	İtfaiye	1	
	Postane	1	
	Restoran	1	
	Fırın	1	
	Pazar yerleri	1	
Sosyal etkileşim alanları	Ev	2	3
	Park	1	
Sanatsal etkinlik alanları	Sanat merkezleri	1	2
	Atölyeler	1	

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin etkinliklerde kullandıkları okul dışı öğrenme ortamlarının en çok sırasıyla doğa temalı alanlar, tarihi-kültürel alanlar, eğitimsel etkinlik alanları, farklı kurum ve işletmeler, sosyal etkileşim alanları ve sanatsal etkinlik alanları kategorilerinde toplandığı görülmüştür. Etkinliklerde kullanılan okul dışı öğrenme ortamlarının neler olduğuna ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö4: “...Mesela yaşlılar haftasında okulumuzun yakınlarında veya tanıdığımız yaşlı bir çifti ziyarete gitmiştik. Ekmeğin soframıza kadar geliş serüvenini öğrenmek için fırına gitmiştik...”

Ö22: “...Müzeleri tercih ediyordum, çocuklara geçmişle ilgili birçok örnek sunduğu için. Doğal park ortamları, doğayı tanımaları ve gözlemlmeleri için fırsatlar sağlıyordu...”

Ö27: “...Genellikle müzeleri ve tema çalışmaları için doğal alanları. Daha verimli ve eğlenceli öğrenmeler gerçekleşiyor...”

Ö14: “...Aldığım kazanım doğrultusunda belirliyorum. Genellikle müzeleri, kütüphaneleri tercih ediyorum...”

Ö25: “...Genelde doğa ortamlarını tercih ediyorum çünkü çocukların en çok doğanın içinde yaparak yaşayarak kalıcı öğrenme yaşadıklarını düşünüyorum...”

Öğretmenler okul dışı öğrenme ortamları olarak çok çeşitli alanları belirttikleri gibi öğretmenlerin görüşlerine dayanarak etkinlerinde de çok çeşitli okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıklarını söylemek mümkündür. Daha sonra öğretmenlere bir eğitim-öğretim yılı boyunca okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım sıklıkları sorulmuş ve verilen cevapların verilen cevapların dağılımı Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Öğretmenlerin Bir Eğitim-Öğretim Yılı Boyunca Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Kullanım Sıklıkları

Okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım sıklığı	N
Yılda 4 kez ve üzeri	14
Yılda 3 kez	4
Yılda 2 kez	4
Yılda 1 kez	2
Nadiren	2
İklim şartlarına göre	1

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarısına yakını okul dışı öğrenme ortamlarını yılda 4 kez ve üzeri kullandıklarını ifade etmişlerdir. Diğer öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını kullanım durumları yılda 3 ve 3’ün altında bir sayıda olduğu görülmekle birlikte kullanım durumuna nadiren, iklim şartlarına göre yanıtını veren öğretmenlere de rastlanmaktadır. Bu sorunun ardından, öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamlarını hangi tür etkinliklerde kullandıkları sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarını Kullandıkları Etkinlik Türleri

Etkinlik türleri	f
Alan gezisi	21
Oyun etkinliği	19
Hareket etkinliği	19
Fen etkinliği	19
Türkçe etkinliği	17
Sanat etkinliği	14
Müzik etkinliği	10
Drama etkinliği	10
Matematik etkinliği	5
Okuma yazmaya hazırlık etkinliği	5

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarını sırasıyla en çok alan gezisi, oyun, hareket ve fen etkinliklerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Daha sonra, öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamlarında kullandıkları yöntemlerin neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10

Öğretmenlerin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarında Kullandıkları Yöntemler

Kod	f
Gözlem	14
Gösterip yaptırma	10
Soru-cevap	7
Drama	6
Anlatım	6
Gezi	5
Deney	3
Oyun	2
İşbirlikli öğrenme	2
Beyin fırtınası	2
Problem çözme	1
Proje tabanlı	1

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarında en çok gözlem, gösterip yaptırma ve soru-cevap yöntemlerini kullandıkları görülmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarında kullanılan yöntemlere ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö32: “...Gösterip yaptırma, gözlem, drama gibi yöntemleri kullanıyorum...”

Ö12: “...Daha çok drama, hangi etkinliği okul dışına taşıyorsak ona göre materyal hazırlığı yapıyorum...”

Öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarında en çok gözlem, gösterip yaptırma ve soru-cevap yöntemlerini kullandıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmenlerin çeşitli yöntemleri kullandıkları söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarında karşılaştıkları zorluklar nelerdir?” üçüncü alt problemine ilişkin görüşme sorularından elde edilen bulgular bu bölümde tablolar halinde sunulmuştur. Öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinlik öncesi hazırlık aşamasında zorluklarla karşılaşmış ve karşılaşmadıkları sorulmuş ve 13 öğretmen zorluklarla karşılaştıklarını, 17 öğretmen ise karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. Daha sonra, zorluklarla karşılaştıklarını belirten öğretmenlere bu zorlukların neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların analiziyle elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur. Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinlik öncesi hazırlık aşamasında karşılaştıkları zorlukların sırasıyla en çok planlama problemleri, izin problemleri ve maddi problemler kategorilerinde toplandıkları görülmektedir. Planlama problemleri olarak organizasyon süreci, araç ayarlama, güvenlik, ulaşım, materyal eksiklikleri; izin problemleri olarak kurum ve veli izni; maddi problemler olarak ise ekonomik nedenler ortaya çıkmıştır.

Tablo 11

Öğretmenlerin Okul Dışı Öğrenme Ortamları ile İlgili Etkinlik Öncesi Hazırlık Aşamasında Karşılaştıkları Zorluklar

Kategori	Kod	N	Toplam
Planlama problemleri	Organizasyon süreci	4	14
	Araç ayarlama	3	
	Güvenlik	3	
	Ulaşım	3	
	Materyal eksiklikleri	1	
İzin problemleri	Kurum izni	5	9
	Veli izni	4	
Maddi problemler	Ekonomik nedenler	1	1

Okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinlik öncesi hazırlık aşamasında karşılaşılan zorluklara ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö33: “...Bazen izin işlemlerinde hassas velilerde sıkıntı olabiliyor, çocuğunun okul dışına hatta bazen soğuk havalarda bahçeye çıkmalarına dahi pek sıcak bakmayabiliyorlar. Bazı etkinliklerde ise okul idaresinden izin almak zor olabiliyor. Biraz uzak bir öğrenme ortamına gidilecekse orası için servisi ayarlamak oldukça zor olabiliyor...”

Ö24: “...Etkinliğin çok iyi planlanması gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle daha önce gitmediğim ortamlarla ilgili çok iyi bilgi toplamam gerekiyor. Ayrıntılı bilgi toplayamadığım ortamlar planlamada netleşmemi engelliyor...”

Ö28: “...Öğrenme ortamını önceden ziyaret etme şansı bulamazsak öğretmenler olarak ne tür etkinlikler planlayacağımızı tam kestiremiyoruz, uzmanından bilgi almadan internet üzerinden bilgi toplayarak planlama yapmaya çalışıyoruz, gidip gördüğümüzdeki kadar verimli planlamalar yapamıyoruz...”

Ö27: “...Bazı velilerin aşırı koruyucu olması. Bazen okul müdürünün gereksiz görmesi ve geziyi onaylamaması...”

Öğretmen görüşlerine dayanarak öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinlik öncesi hazırlık aşamasında planlama, izin ve maddi problemlerle karşılaştıklarını söylemek mümkündür. Bu sorunun ardından, öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinliğin uygulanması aşamasında zorluklarla karşılaşmış ve 11 öğretmen zorluklarla karşılaştıklarını, 20 öğretmen ise karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. Daha sonra, zorluklarla karşılaştıklarını belirten öğretmenlere bu zorlukların neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların analiziyle elde edilen bulgular Tablo 12’de sunulmuştur. Tablo 12 incelendiğinde, okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinliğin uygulanması aşamasında öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukların grup yönetiminin sağlanamaması ve güvenli öğrenme ortamının sağlanamaması kategorilerinde toplandıkları görülmektedir. Grup yönetiminin sağlanamaması kategorisinin sınıf yönetiminde zorluk, kalabalık olması, rehber olmaması, çocukların dikkatini toplayamama, çocukların tuvalet ihtiyaçları kodlarından oluştuğu görülmektedir. Güvenli öğrenme ortamının sağlanamaması kategorisinin ise

çocukların güvenliğini sağlayamama, malzemelerin kaybolması ve olumsuz hava koşulları kodlarından oluştuğu görülmektedir.

Tablo 12

Öğretmenlerin Okul Dışı Öğrenme Ortamları ile İlgili Etkinliğin Uygulanması Aşamasında Karşılaştıkları Zorluklar

Kategori	Kod	N	Toplam
Grup yönetiminin sağlanamaması	Sınıf yönetiminde zorluk	3	9
	Kalabalık olması	3	
	Rehber olmaması	1	
	Çocukların dikkatini toplayamama	1	
	Çocukların tuvalet ihtiyaçları	1	
Güvenli öğrenme ortamının sağlanamaması	Çocukların güvenliğini sağlayamama	1	3
	Malzemelerin kaybolması	1	
	Olumsuz hava koşulları	1	

Okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinliğin uygulanması aşamasında karşılaşılan zorluklara ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö20: “...Malzemeler kaybolabiliyor, çocukların tuvalet sorunu oluyor...”

Ö28: “...Kalabalık... Hem gittiğimiz yerin kalabalık oluşu hem de giderken kalabalık grupta gittiyssek ve çocukları bölme imkânımız yoksa tüm etkinliklerde çocukların hepsine ulaşmakta zorluk yaşıyoruz...”

Öğretmen görüşlerine dayanarak öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinliğin uygulanması aşamasında grup yönetiminin sağlanamaması ve güvenli öğrenme ortamının sağlanamaması konularında zorluklarla karşılaştıklarını söylemek mümkündür. Öğretmenlere okul dışı öğrenme ortamlarında karşılaşılan zorluklara ilişkin çözüm önerilerinin neler olduğu sorulmuş ve verilen cevapların analiziyle elde edilen bulgular Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13

Okul Dışı Öğrenme Ortamlarında Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Öğretmenlerin Çözüm Önerileri

Kategori	Kod	f	Toplam
Paydaş desteğinin sağlanması	Okul idaresi desteği	7	12
	Veli desteği	5	
Planlama yapılması	Planlı olması	5	6
	Planda esneklik sağlanması	1	
Uygun okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulması	Köyler için seyyar beceri atölyelerinin geliştirilmesi	1	4
	Çocuklara uygun okul dışı öğrenme ortamlarının hazırlanması	1	
	Etkinlikler için yeterli zamanın ayrılması	1	
	Kolay temin edilebilecek materyallerin tercih edilmesi	1	

Tablo 13 incelendiğinde okul dışı öğrenme ortamlarında karşılaşılan zorluklara ilişkin öğretmenlerin çözüm önerilerinin paydaş desteğinin sağlanması, planlama yapılması ve uygun okul dışı öğrenme ortamının oluşturulması kategorilerinden oluştuğu

görülmektedir. Paydaş desteğinin sağlanması kategorisinin okul idaresi desteği ve veli desteği kodlarından; planlama yapılması kategorisinin planlı olması ve planda esneklik sağlanması kodlarından; uygun okul dışı öğrenme ortamının oluşturulması kategorisinin köyler için seyyar beceri atölyelerinin geliştirilmesi, çocuklara uygun okul dışı öğrenme ortamının hazırlanması, etkinlikler için yeterli zamanın ayrılması ve kolay temin edilebilecek materyallerin tercih edilmesi kodlarından oluştuğu görülmektedir. Okul dışı öğrenme ortamlarında karşılaşılan zorluklara yönelik çözüm önerilerine ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö19: “...Çocuğun daha çok etken olabileceği, öğretmenin sadece rehber olacağı etkinlikleri önceden planlayarak çözüm buluyorum...”

Ö10: “...Köyde yaşayan çocuklar için dezavantajlar mevcut oluyor. Taşıma merkezi ile eğitim yapan okulların köyelerine sanat merkezi, deney merkezi ve kütüphane gibi yerlerin bulunması ve ya seyyar beceri atölyelerinin geliştirilmesi...”

Ö34: “...Karşılaştığım en büyük zorluklar, okul dışı öğrenmede kullanacağımız yerlerin bulunduğu yerde sınırlı sayıda olması. İklim şartlarının okulların açık olduğu süre içinde ulaşım elverişsiz olmasıdır. Bu amaç için kullanacağımız yeterli maddi imkânımızın olmaması da bir engel teşkil etmektedir. Önerim okul dışı öğrenmeler için okullara kaynak ayrılması...”

Ö8: “...Ailelerin daha çok bilinçlendirilmesi gerekiyor. Okul dışı etkinlikler okul idaresi desteğiyle yapılmalıdır...”

Ö21: “...Öğretmenin üzerinden evrak işi yükünün azaltılması ve sadece eğitim-öğretim etkinliklerine yoğunlaşabilmesi...”

Öğretmenlerin görüşlerine dayanarak öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili karşılaştıkları zorlukların paydaş desteğinin sağlanması, planlama yapılması ve uygun okul dışı öğrenme ortamının oluşturulması ile çözülebileceği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlere, okul dışı öğrenme ortamlarına ailelerin bakış açısının nasıl olduğu sorulmuş ve verilen cevapların analiziyle elde edilen bulgular Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14

Ailelerin Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Bakış Açısının Nasıl Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	N
Destekleyici	24
Tedirgin	7
İlgisiz	4

Tablo 14’te görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu ailelerin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik destekleyici bakış açısına sahip oldukları yönünde görüş bildirmişlerdir. Ailelerin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik bakış açısının nasıl olduğuna ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

Ö33: “...Nadiren de olsa bazı veliler çocukların okuldan ayrılmasını istemiyor (bence genellikle koruyucu tutumu olan aileler). Aile katılımı çalışmaları olunca bazı veliler çocukları ile günlük yaşam becerilerini paylaşmaktan keyif alıyor. Bazı veliler ise verilen görevlerle hiç ilgilenemeyebiliyor...”

Ö3: “...Aileye göre değişiyor, bazıları desteklerken bazıları hava koşulları ya da ortam nedeniyle korumacı yaklaşıyor...”

Ö15: “...Bazı aileler çok yararlı bulurken bir kısım aile boşa geçirilen zaman olarak bakabiliyor...”

Okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine göre ailelerin okul dışı öğrenme ortamlarına bakış açılarının genel olarak olumlu olduğu görülse de ailelerin yarıya yakınının tedirgin ve ilgisiz bakış açılarında sahip oldukları yönünde öğretmenlerin görüş bildirdikleri dikkat çekmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamları olarak en çok sırasıyla doğa, hayvanat bahçesi, bahçe ve akvaryum gibi doğa alanlarını; müzeler, ören ve tarihi yerler gibi tarihi alanları; kütüphane, bilim merkezleri, konferans gibi eğitimsel etkinlik alanlarını; atölyeler, tiyatro, sinema, sergi ve sanat merkezleri gibi sanatsal etkinlik alanlarını; oyun parkı, ev ve sosyal ortam gibi sosyal etkileşim alanlarını; dışarıdaki her yer gibi sınıf dışı ortamları ve kurum gezileri, fırınlar, restoranlar gibi farklı kurum ve işletmeleri ifade ettikleri bulunmuştur. Öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları olarak her türlü öğrenmenin gerçekleştiği evlerden kafelere, sinemadan hayvanat bahçesine ve bilim merkezlerinden müzelere kadar birbirinden farklı işlevde alanları sıraladıkları görülmüştür. Araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamları hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını göstermektedir. Mevcut araştırmanın sonucuyla benzer olarak Yıldız (2022) araştırmasında öğretmenlerin müze, hayvanat bahçesi, tiyatro, itfaiye PTT, fabrika, kasap, fırın, mobilyacı, manav, pazar yerleri, bakkal, oyun merkezleri, okul bahçesi, orman, alan gezisi yapılacak yerleri, oyun parkları, fidan dikimi yapılan yerler vb. çeşitli ortamları okul dışı öğrenme ortamı olarak belirtmiştir. Uludağ (2021) okul öncesi öğretmenlerin okul dışı öğrenme kavramını “sınıf/okul dışında herhangi bir yerde gerçekleştirilen öğrenme” olarak tanımladıklarını ortaya koymuştur ve bu ortamların sırasıyla en çok kültürel alanlar, doğal alanlar, kurumlar, eğitim kurumları ve sosyal alanlar kategorilerinde gruplandırıldığı bulunarak mevcut araştırmanın bulgusunu desteklemektedir.

Bu çalışmada öğretmenler etkili okul dışı öğrenme ortamlarının özellikleri olarak en çok öğrenme ve öğretme sürecine uygun bir şekilde öğretimi destekleyici, ilgi çekici, yaparak yaşayarak öğrenmeye fırsatlar sunan, planlı özelliklere sahip alanlar olarak belirtmişlerdir. Aynı zamanda okul dışı öğrenme ortamlarını güvenli, doğal ortamlar, kolay ulaşılabilir, tuvaleti olan fiziksel özelliklere sahip çocuğun yaş grubuna uygun, birçok gelişim alanına hitap eden, sosyalleşmeyi destekleyici alanlar olarak ve maddi desteğinin olması gerektiğini belirtmişlerdir. Mevcut çalışmadan elde edilen diğer bir sonuç ise öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını çocukların en çok

bilişsel, sosyal-duygusal ve motor gelişim alanlarına katkısının olduğunu ifade etmeleri olmuştur. Ayrıca okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara öz bakım becerileri kazandırdığını ve çocukların dil gelişimini güçlendirdiğini de ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarının bilişsel gelişim alanına katkısını en çok düşünme becerisi, gözlem becerisi, yaparak yaşayarak öğrenme, kalıcı öğrenme, problem çözme becerisi ve görsel algı becerisini geliştirme olarak ifade ettikleri görülmüştür. Ocak ve Korkmaz (2018) yaptıkları araştırmalarında okul dışı öğrenme ortamlarının temel amacının kalıcı ve verimli öğrenmelerin sağlanması olduğunu belirterek bu araştırmadan elde edilen sonucu desteklemektedir. Mevcut araştırmada, öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarının sosyal-duygusal gelişim alanına katkısını en çok iletişim becerisini artırma ve sosyalleşmelerini destekleme olarak belirtmişlerdir. Dolayısıyla mevcut araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerin, okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara çeşitli gelişim alanlarında önemli kazanımlarının olduğu bilgisine sahip olduklarını göstermektedir. Mevcut araştırma sonuçlarını destekler şekilde, yapılan farklı araştırmalarda da okul dışı öğrenme ortamlarının okul öncesi çocuklarının bilişsel, dil, sosyal-duygusal ve motor becerilerini geliştirdiği sonuçlarına rastlanmıştır (Davies ve Hamilton, 2016; Hunter vd., 2019; Jidovtseff vd., 2021; Karamustafaoğlu vd., 2018; Tuuling vd., 2019; Yıldırım ve Özyılmaz Akamca, 2017). Erata (2018) alan gezilerinin okul öncesi dönemdeki çocukların en çok sosyal gelişim alanına ve en az ise öz bakım becerilerine katkı sağladığına dair öğretmen görüşlerini ortaya koymuştur. İnce ve Akcanca (2021) yaptıkları çalışmalarında ebeveynlerin okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların gözlem, deneyim edinme, sıraya girme ve sıra bekleme gibi kuralları öğrenme, kalıcı öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme, zevk alma, sosyalleşme, işbirliğinin gelişmesi, öz güven gelişimi gibi gelişim alanlarına çeşitli katkılarının olduğunu ifade ederek ortaya konulan sonucu desteklemektedirler. Mevcut araştırma sonuçlarını destekler şekilde Uludağ (2021) öğretmen görüşlerine göre okul dışı öğrenme ortamlarının çocuklara somut deneyim ve kalıcı öğrenme için fırsat sağlama, bilimsel süreç becerilerinin gelişimine katkı sağlama, kavram öğrenmeyi kolaylaştırma gibi bilişsel avantajları; bilişsel gelişime, dil gelişimine, motor gelişime, yaratıcılığın ve yaşam becerilerinin gelişimine katkı sağlama gibi gelişimsel avantajları; merak uyandırma, eğlenceli olma, sosyalleşme fırsatı sağlama, öğrenme motivasyonu sağlama, özgüven geliştirme gibi sosyal-duygusal avantajları olduğunu ortaya koymuştur.

Mevcut araştırmanın sonuçları öğretmenlerin çoğunun etkinliklerinde okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıklarını ve bu ortamların doğa, okul bahçesi ve park gibi doğa temalı alanları; müzeler, ören ve tarihi yerleri içeren tarihi-kültürel alanları; kütüphane ve bilim merkezlerini içeren eğitimsel etkinlik alanları; huzurevi, iftaiye, postane, restoran, fırın, pazar yerleri gibi farklı kurum ve işletmeleri; ev, park gibi sosyal etkileşim alanları; sanat merkezleri ve atölyeler gibi sanatsal etkinlik alanları olduklarını ortaya çıkarmıştır. Bu okul dışı öğrenme ortamları içerisinde öğretmenler en çok doğa ve müzeleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Mevcut çalışmanın bulgularına benzer şekilde Ocak ve Korkmaz'ın (2018) çalışmalarında öğretmenlerin çok çeşitli okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıkları tespit edilmiştir. Bu araştırmaların sonuçlarından farklı olarak Yıldız (2022) çalışmasında öğretmenlerin sınırlı sayıda okul dışı öğrenme ortamlarını kullandıklarını ortaya koymuştur. Dere ve Çifçi (2022)

yaptıkları araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin çeşitli okul dışı öğrenme ortamlarını kullanmakla birlikte öğretmenlerin çoğunun çoğunlukla fabrikaları ve müzeleri tercih ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Mevcut araştırmanın sonucundan farklı olarak söz konusu çalışmada öğretmenlerin en çok tercih ettikleri okul dışı öğrenme ortamları arasında doğal ortamın olmadığına, ağırlıklı olarak yapay ve kapalı mekânların kullanıldığına dikkat çekmektedirler.

Mevcut araştırmadan elde edilen başka bir sonuç ise öğretmenlerin yarıya yakınının okul dışı öğrenme ortamlarını yılda 4 kez ve üzeri kullandıklarını ifade etmeleri olmuştur. Bu araştırmanın sonucuyla benzer bir şekilde Yıldız (2022) yaptığı araştirmasında okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun bu ortamları aktif bir şekilde kullandıkları sonucuna ulaşmıştır ve bu durumun nedenini öğretmenlerin sadece okul bahçesini okul dışı öğrenme ortamı olarak gördüklerini belirtmiştir. Mevcut araştırma sonucundan farklı olarak Dere ve Çifçi (2022) yaptıkları araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun okul dışı öğrenme ortamlarını “bazen” kullandıklarını ortaya koymuşlardır.

Mevcut çalışmada öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını en çok yaparak yaşayarak ve kalıcı öğrenme sağlama, nitelikli eğitim ortamı sunması, ilgi çekici olması sebeplerinden dolayı kullandıkları ortaya konmuştur. Bu araştırmanın sonucuyla benzer şekilde Yıldız (2022) öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarını kalıcı öğrenme sağlama, somut yaşantı sunma, yerinde gösterme gibi sebeplerden dolayı kullandıkları sonucuna ulaşarak araştırmada ortaya konulan sonucu desteklemektedir. Karbeyaz ve Karamustafaoğlu (2021) yaptıkları çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak okul dışı öğrenme ortamlarının öğretime katkısını yaparak yaşayarak, görerek öğrenmeyi sağlama ve soyut konuların somutlaştırılmasını sağlama olarak belirtmişlerdir. Sarışan Tungaç ve Ünalđı Coral (2017) fen bilimleri öğretmenleri etkili öğretim, verimli öğrenme, kalıcı öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme, hızlı öğrenme sunması; motivasyon sağlama, duyarlılık ve çevre bilinci geliştirme; birden fazla duyuya ve çoklu zeka türlerine hitap etmesi; günlük yaşama uyarlanması, soyuttan somuta öğrenme ve duvarların ötesinde öğrenme gibi nedenlerle okul dışı öğrenme ortamlarının gerekli olduğunu belirterek mevcut araştırmada ortaya konulan sonucu desteklemişlerdir.

Yapılan bu araştırmada öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarını en çok alan gezileri, oyun, hareket, fen etkinlikleri ve sırasıyla Türkçe, sanat, müzik, drama ve az da olsa matematik ve okuma-yazmaya hazırlık etkinliklerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Mevcut araştırmada, öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarında en çok gözlem, gösterip yaptırma ve sırasıyla soru-cevap, drama, anlatım, gezi ve çok az da olsa deney, oyun, işbirlikli öğrenme, beyin fırtınası, problem çözme ve proje tabanlı yöntemleri kullandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Karamustafaoğlu vd. (2018) yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarında yaptıkları etkinliklerin en çok sanat etkinliği olduğunu ve uygun ortam olduğunda drama, fen, matematik, müzik, oyun, Türkçe etkinlikleri yaptıklarını belirtmişlerdir. Uludağ (2021) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin okul bahçesinde Türkçe, fen, hareket, oyun, sanat, matematik, müzik, drama ve okuma- yazmaya hazırlık etkinlikleri

yaptıklarını ortaya koymuştur. Söz konusu çalışmada öğretmenlerin okul bahçesinde yaptıkları planlı etkinlikleri diğer okul dışı öğrenme ortamlarında gerçekleştirmediklerini ve bu ortamlarda sadece alan gezileri yaptıklarını belirtmişlerdir. Ancak öğretmenlerin bir kısmının bu tür ortamlarda çok sık olmamakla birlikte planlı etkinlikler yaptıklarını da ifade ettikleri bulunmuştur. Bu doğrultuda, mevcut araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarında çeşitli etkinlikler gerçekleştirdikleri bulgusu ile Karamustafaoğlu vd. (2018) ve Uludağ (2021) çalışmalarındaki bulguların örtüştüğü söylenebilir. Mevcut araştırmanın sonucundan farklı olarak Yıldız (2022) öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarında herhangi bir etkinlik uygulamadıklarını, sadece gezi-gözlem yaptıkları sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmadan elde edilen başka bir sonuç ise öğretmenlerin yarıya yakını okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinlik öncesi hazırlık aşamasında herhangi bir zorlukla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. Zorluklarla karşılaştıklarını belirten öğretmenlerin ise sırasıyla en çok planlama problemleri, izin problemleri ve maddi problemlerle karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Planlama problemleri olarak organizasyon süreci, araç ayarlama, güvenlik, ulaşım, materyal eksiklikleri ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda, bu çalışmada öğretmenlerin yaşadıkları diğer önemli problemler arasında kurum izni ve veli izni olmak üzere izin problemlerinin de yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, öğretmenlerin maddi problemler olarak ekonomik sorunlarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Mevcut araştırmada, öğretmenlerin yarısından fazlasının okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili etkinliğin uygulanması aşamasında zorluklarla karşılaşmadıkları ortaya konmuştur. Bununla birlikte az sayıda öğretmenin çeşitli zorluklarla karşılaştıkları da belirtilmiştir. Zorluklarla karşılaştıklarını belirten öğretmenler en çok sınıf yönetimi, kalabalık olma başta olmak üzere rehber olmaması, çocukların dikkatini toplayamama ve çocukların tuvalet ihtiyaçları gibi konularda grup yönetimini sağlamada zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler çocukların güvenliğini sağlayamama, malzemelerin kaybolması ve olumsuz hava koşulları gibi güvenli öğrenme ortamını sağlamada da zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Mevcut araştırmanın sonuçlarına benzer olarak Jidovtseff vd. (2021) yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarına karşı olumlu tutuma sahip olmalarına rağmen sınıf büyüklüğü, organizasyonel kısıtlamalar, algılanan kötü hava koşulları, malzeme eksikliği, düşük denetim oranı ve okul dışı öğrenme ortamlarına yeterince teşvik edilmemesinden dolayı okul dışı uygulamaları kısıtlı olarak gerçekleştirdiklerini ortaya koymuşlardır. Ocak ve Korkmaz (2018) da çalışmalarında öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarının güvenliğine yönelik endişeleri dile getirdiklerini belirterek mevcut araştırmada bulunan sonucu desteklemişlerdir. Mevcut çalışmanın sonucunu destekler şekilde Yılmaz (2016) da öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların dış mekânlardaki güvenliği konusundaki endişelerinin ve olumsuz hava koşullarının çocukların dış mekân deneyimlerini engelleyen faktörler arasında olduğu vurgulamıştır. Benzer şekilde İnce ve Akcanca (2021) araştırmalarında okul dışı öğrenme ortamlarında çocukların sayıca fazla olması sebebiyle öğretmenin çocukla ilgilenememesi durumu, ekonomik nedenler, disiplin ve kontrol zorlukları, bu ortamların bir takım riskler barındırması nedeniyle güvenliğe yönelik ebeveynlerin endişeleri olduğuna dikkat çekmişlerdir. Yapılan bir başka çalışmada araştırma sonuçlarına benzer olarak Karademir (2013) okul dışı öğrenme ortamlarının ulaşım

imkânlarının zorluğu, sınıfların kalabalık olması ve zamanının kısıtlı olması nedenleriyle öğretmenleri zorladığını belirtmiştir. Araştırma sonucuyla uyumlu olarak Karamustafaoğlu vd. (2018) yaptıkları araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik uygulamaları tercih etmemelerinin nedenlerini yönetmeliklerin kısıtlayıcılığından, zaman sıkıntısından, kaynak eksikliğinden, bilgi ve güven eksikliklerinden, bazı meslektaşlarından-idarecilerden-velilerden kaynaklı sebeplerden, özellikle izin alma sürecinin uzun sürmesi ve bu süreçte karşılaşılan zorlayıcı durumlardan kaynaklandığını ortaya koymuşlardır. Dere ve Çifçi (2022) öğretmen görüşlerine göre okul dışı öğrenme ortamlarının kullanılmasında en sık karşılaşılan sorunların velilerden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, kontrol zorluğu, kısa dikkat süresi, gruptan ayrılma, kalabalık olması gibi çocuklardan kaynaklı sorunlar; gezinin riskleri ile ilgili endişeler, çocuğun geziye katılmasına izin vermeme, izin dilekçesini unutmama gibi velilerden kaynaklı sorunlar; okul öncesi grubunu kabul etmeme, randevu almada zorluk ve verilen geç randevular, uzun resmi prosedürler gibi izinler ve resmi işlerden kaynaklı sorunlar; çocukların seviyesine uygun olmama, kalabalık olma, rehber eksikliği, hijyenik olmayan işletmeler, ödenmesi gereken ücretler gibi okul dışı öğrenme ortamlarından kaynaklı sorunlar ve ulaşım, olumsuz hava koşulları, yardımcı personel eksikliği, materyal yetersizliği, güvenlik riskleri, yeşil alanların olmaması, yanlış öğrenmeler gibi diğer nedenlerden kaynaklı sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir. Mevcut çalışmanın bulgularına benzer şekilde Davies ve Hamilton (2016) öğretmenlerle yaptıkları çalışmalarında, okul dışı öğrenme ortamlarının kullanılmasını engelleyen faktörler olarak olumsuz hava şartları ve çocuk-öğretmen oranını belirtmişlerdir. Çiçek ve Saraç (2017) fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarını planlarken ekonomik zorluklarla karşılaştıkları belirterek mevcut araştırma sonuçlarına benzer bulgular ortaya koymuşlardır. Güngör ve Göloğlu Demir (2022) okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme etkinliklerinin yürütülmesi ve süreç boyunca karşılaştıkları başlıca zorlukları çocukların güvenliği ve kontrolü, veli kaygısı ve isteksizliği, etkinliklerin maliyeti, öğretim programının tam olarak uygun olmaması, bürokratik prosedürler ve çocuklarla yaşanan iletişim sorunları olarak ortaya koymuşlardır.

Mevcut çalışmada öğretmenler, okul dışı öğrenme ortamlarıyla ilgili ifade edilen zorlukların en çok okul idaresi desteği ve veli desteği sağlanması ile birlikte sürecin planlı olması ile giderilebileceğini belirten önemli çözüm önerilerini ileri sürmüşlerdir. Ayrıca öğretmenler köyler için seyyar beceri atölyelerinin geliştirilmesi, çocuklara uygun okul dışı öğrenme ortamlarının hazırlanması, etkinlikler için yeterli zamanın ayrılması ve kolay temin edilebilecek materyallerin tercih edilmesiyle uygun okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulacağına dikkat çekmişlerdir. Bu çalışmada, öğretmen görüşlerine dayanarak öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımı konusunda okullardan ve velilerden yeterli destek görmedikleri, sürecin planlanması ve gerçekleştirilmesi aşamalarında kendilerine uygun ortamlar sağlanmadığından güvenilir ve etkin okul dışı öğrenme ortamı oluşturmada zorlandıkları söylenebilir. Mevcut araştırmanın sonuçlarıyla benzer bir şekilde Taylor vd. (2009) okul dışı öğrenme ortamlarındaki etkinliklerin düzensiz, güvensiz olmasını vurgulamakta ve özellikle yerel yönetimlerin ve okul hizmetlerinin bu tür etkinlikleri desteklemesinin önemini belirtmektedirler. Yıldız (2022) yaptığı çalışmada okul dışı öğrenme ortamlarını daha

etkili kullanmak için öğretmenlerin çoğunluğunun planlama yaptıklarını vurgulayarak mevcut araştırmanın ortaya koyduğu sonuçları desteklemektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin bazıları, gidecekleri okul dışı öğrenme ortamı ile ilgili ebeveynlere önceden bilgi vererek ebeveynlerden çocuklara soru sormalarını ve çocukları meraklandırmalarını isteyerek mevcut araştırmanın sonucuna benzer şekilde ebeveyn desteğini vurgulamışlardır. Aynı çalışmada, daha az sayıdaki öğretmenin çocukların tuvalet ve beslenme ihtiyaçlarını önceden karşılama gibi çocukların ihtiyaçlarını karşıladıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, söz konusu çalışmada az sayıda öğretmenin herhangi bir çalışma yapmadıkları da ortaya konmuştur. Mevcut araştırma bulgularını destekler şekilde Dere ve Çifçi (2022) yaptıkları çalışmalarının sonuçlarına göre ebeveynlerin dönem başında okul dışı öğrenme ortamlarının önemi hakkında bilgilendirilmesi ve destek olmaları gerektiğini vurgulamışlardır. İnce ve Akcanca (2021) ebeveyn görüşlerini inceledikleri çalışmalarında okul öncesi eğitimde okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımı artırmaya ilişkin ebeveynlerin bilinçlendirilmesine ve sürece dâhil edilmesine yönelik önerilerde buldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Türkiye’de okul dışı öğrenme ortamlarından faydalanılmasına yönelik İl Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından hazırlanmış farklı seviyedeki okulları içeren okul dışı öğrenme kılavuzlarına rastlamak mümkündür (MEB, 2019). 2023 Eğitim Vizyonu (MEB, 2018) incelendiğinde çocukların bilişsel, duygusal, fiziksel gelişimini çok boyutlu hedefleyen ve akademik bilginin beceriye dönüşmesini sağlayacak “doğal, tarihî ve kültürel alanlar ile bilim-sanat merkezleri ve müzeler gibi okul dışı öğrenme ortamlarının” oluşturulması istenmektedir. Fakat ilgili kılavuz, 2023 Eğitim Vizyonu (MEB, 2018) ve MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı incelendiğinde okulların okul dışı öğrenme ortamlarından etkin şekilde faydalanılmasına ve sürecin gerçekleştirilmesine yönelik yeterli pedagojik yaklaşımı ortaya koyan bilgilerle karşılaşılamamaktadır. Bu dokümanlarda söz konusu eksikliklerin giderilmesi, okul idaresi, veli ve özellikle yerel yönetimler tarafından öğretmene okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımı konusunda gerekli desteğin sağlanması, sorumlu yöneticilerin sorumluluk sahibi olduğu farklı doğal alanlar, kurum ve kuruluşlarda okul dışı öğrenme ortamlarını güvenilir ve pedagojik yaklaşıma uygun şekilde öğretmenlerin faydalanabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmasının okul dışı öğrenme ortamlarında yaşanan pek çok sorunun önüne geçilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

Mevcut çalışmada öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların çeşitli gelişim alanlarına katkılarının olduğunu ve öğretmenlerinin yarıya yakınının okul dışı öğrenme ortamlarını yılda dört kez ve üzeri kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara dayanarak, öğretmenler okul dışı öğrenme ortamlarını daha çok kullanmaları konusunda teşvik edilmeli ve öğretmenlerin bu ortamları kullanmalarını engelleyen zorlukların nasıl giderileceği konusunda MEB’in öğretmenlere ve okullara destek olması önerilmektedir. Okul idaresi desteğinin sağlanması, zorlukları gidermeye yönelik çözüm önerileri olarak bu araştırmanın en önemli sonuçlarından biridir. Okul idaresinin öğretmenlere destek olabilmesi için de okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımını teşvik etmek amacıyla MEB’in de okulları desteklemesi önerilmektedir. Örneğin, ücretsiz servis sağlama gibi okullara daha fazla maddi ödenek sağlanabilir. Sınıfların

kalabalık olmasından dolayı öğretmenler sınıf yönetiminde zorlandıklarını ifade etmişlerdir. MEB okullara daha fazla yardımcı personel ataması gerçekleştirebilir.

Bu araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç öğretmenlerin görüşlerine göre ailelerin okul dışı öğrenme ortamlarına bakış açılarının genel olarak olumlu olduğu ancak ailelerin yarıya yakınının tedirgin ve ilgisiz bakış açılarında oldukları yönünde görüş bildirmeleri olmuştur. Bu sonuca dayanarak, okul dışı öğrenme ortamlarının çocukların çeşitli gelişim alanlarına katkıları hakkında ailelere çeşitli eğitimler verilerek ailelerin bilinçlendirilmeleri önerilmektedir.

Araştırma Etiği

Bu araştırma, Sinop Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 13.09.2021 tarihli 2021/116 kararı ile alınan izinle yürütülmüştür. Ayrıca araştırmanın her aşamasında tüm yayın etiklerine uyulmuştur.

Kaynakça

- Aktaş Arnas, Y. (2019). (Haz.). *Çocuk merkezli öğrenme ortamları: Okul öncesi çocuklar için bir okul tasarla*. Pegem Akademi.
- Alat, Z., Akgümüş, Ö., & Cavalı, D. (2012). Okul öncesi eğitimde açık hava etkinliklerine yönelik öğretmen tutum ve uygulamaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 47–62.
- Bilton, H. (2014). The aims of early years outdoor education in England: A conceptual and empirical investigation. *International Journal of Education and Social Science*, 1(3), 38–50.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (27. baskı). Pegem Akademi.
- Chakravarthi, S. (2009). *Preschool teachers' beliefs and practices of outdoor play and outdoor environments* [Yayımlanmamış doktora tezi]. University of North Carolina.
- Cooper, A. (2015). Nature and the outdoor learning environment: The forgotten resource in early childhood education. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 3(1), 85–97.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2. baskı). Sage.
- Çepni, O. & Aydın, F. (2015). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf dışı okul ortamlarına ilişkin görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 39, 317–335.
- Çiçek, Ö. & Saraç, E. (2017). Fen bilimleri öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarındaki yaşantıları ile ilgili görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(3), 504–522.

- Davies, R. & Hamilton, P. (2016). Assessing learning in the early years' outdoor classroom: Examining challenges in practice. *Education 3-13: International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 46(1), 117–129.
- Dennis Jr., S. F., Wells, A., & Bishop, C. (2014). A post-occupancy study of nature-based outdoor classrooms in early childhood education. *Children, Youth and Environments* 24(2), 35–52.
- Dere, F., & Çifçi, T. (2022). Problems preschool teachers encounter in the use of out-of-school learning environments. *Journal of Innovative Research in Teacher Education*, 3(2), 76–93.
- Edgington, M. (2004). *The foundation stage teacher in action. Teaching 3,4, and 5 year olds*. Paul Chapman Publishing.
- Erata, F. (2018). *Okul öncesi eğitimde alan gezilerinin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erkek, E., & Çabuk, S.N. (2021). COVID-19 pandemi sürecinde toplu ulaşım sistemlerinin değerlendirilmesi. *GSI Journals Serie B: Advancements in Business and Economics*, 3(2), 17–31.
- Ernst, J. (2014). Early childhood educators' use of natural outdoor settings as learning environments: An exploratory study of beliefs, practices, and barriers. *Environmental Education Research*, 20(6), 735–752.
- Eshach, H. (2007). Bridging in-school and out-of-school learning: Formal, non-formal, and informal education. *Journal of Science Education and Technology*, 16(2), 171–190.
- Geng, D., Innes, J., Wu, W., & Wang, G. (2021). Impacts of COVID-19 pandemic on urban park visitation: A global analysis. *Journal of Forestry Research*, 32, 553–567.
- Güngör, C. & Göloğlu Demir, C. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme faaliyetlerine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 15–30.
- Hunter, J., Syversen, K. B., Graves, C., & Bodensteiner, A. (2019). Balancing outdoor learning and play: Adult perspectives of teacher roles and practice in an outdoor classroom. *The International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 7(2), 34–50.
- İnce, S. & Akcanca (2021). Okul öncesi eğitimde okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik ebeveyn görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 158, 171–197.
- Jidovtseff, B., Kohnen, C., Belboom, C., Dispa, C., & Vidal, A. (2021). Outdoor education practices in Belgian preschools and relationships with both environmental and personal factors. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(58), 530–536.

- Karademir, E. (2013). *Öğretmen ve öğretmen adaylarının fen ve teknoloji dersi kapsamında okul dışı öğrenme etkinliklerini gerçekleştirme amaçlarının planlanmış davranış teorisi yoluyla belirlenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karamustafaoğlu, S., Ayvalı, L., & Ocak, Y. (2018). Okul öncesi eğitimde informal ortamlara yönelik öğretmenlerin görüşleri. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 38–65.
- Karbeyaz, A., & Karamustafaoğlu, O. (2021). Okul dışı öğrenme ortamlarının öğretime katkısı hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri üzerine bir inceleme. *Istanbul Journal of Social Science*, (29), 1–20.
- Kyttä, M., Hirvonen, J., Rudner, J., Pirjola, I., & Laatikainen, T. (2015). The last free-range children? Children's independent mobility in Finland in the 1990s and 2010s. *Journal of Transport Geography*, 47, 1–12.
- Litman, T. (2020). Pandemic-resilient community planning. *Victoria Transport Policy Institute*. <https://www.vtppi.org/PRCP.pdf>
- McClintic, S. & Petty, K. (2015). Exploring early childhood teachers' beliefs and practices about preschool outdoor play: A qualitative study. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 36(1), 24–43.
- McMillan, M. (1930). *The nursery school*. Dent and Sons.
- MEB (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. MEB Basımevi.
- MEB (2018). *2023 eğitim vizyonu*. Milli Eğitim Bakanlığı. Erişim Adresi: http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf
- MEB (2019). *Okul dışı öğrenme ortamları kılavuzu*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage.
- Ocak, İ. & Korkmaz, Ç. (2018). Fen bilimleri ve okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 4(1), 18–38.
- Outdoor Learning Committee (2019). *Outdoor Learning: A National Guide for Early Childhood Educators*. https://www.ecda.gov.sg/Educators/Pages/Outdoor-Learning_A-National-Guide-for-Early-Childhood-Educators.aspx
- Qian, X., Sun, L., & Ukkusuri, S. V. (2021). Scaling of contact networks for epidemic spreading in urban transit systems. *Scientific Reports*, 11(1), 4408.
- Sarışan Tungaç, A. & Ünalı Coral, M. N. (2017). Fen bilimleri öğretmenlerinin okuldışı (doğa deneyimine dayalı) eğitime yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(26), 24–42.

- Sarp, A., Yücedağ, C., & Kaya, L. G. (2021). COVID-19 pandemi sürecinde parklar üzerine kullanıcıların görüşleri: Antalya-Konyaaltı Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 12(1), 69–75.
- Şimşek, A. & Kaymakçı, S. (2015). Okul dışı sosyal bilgiler öğretiminin amacı ve kapsamı. Şimşek, A. ve Kaymakçı, S. (Haz.), *Okul Dışı Sosyal Bilgilerde Öğretim* (s.1–11). Pegem Akademi.
- Taylor, A. F. & Kuo, F.E. (2008). Is contact with nature for healthy child development? State of evidence. C. Spencer, & M. Blades (Haz.), *Children and Their Environments* (s. 124–140). Cambridge University Press.
- Taylor, C., Power, S., & Rees, G. (2009). Out-of-school learning: The uneven distribution of school provision and local authority support. *British Educational Research Journal*, 36(6), 1017–1036.
- Tuuling, L., Õun, T., & Ugaste, A. (2019). Teachers' opinions on utilizing outdoor learning in the preschools of Estonia. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 19(4), 358–370.
- Türkmen, H. (2019). Hayvanat bahçeleri. A. İ. Şeşen (Haz.), *Okul dışı öğrenme ortamları içinde* (s. 135–160). Pegem Akademi.
- Uludağ, G. (2021). Views of preschool teachers on using out-of-school learning environments in preschool education. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 8(2), 1225–1249.
- Wyver, S., Tranter, P., Naughton, G., Little, H., Sandseter, E. B. H., & Bundy, A. (2010). Ten ways to restrict children's freedom to play: The problem of surplus safety. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 11, 263–277.
- Xie, J., Luo, S., Furuya, K. & Sun, D. (2020). Urban parks as green buffers during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, 12(17), 6751.
- Yıldırım, G. & Özyılmaz Akamca, G. (2017). The effect of outdoor learning activities on the development of preschool children. *South African Journal of Education*, 37(2), 1–10.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9.baskı). Seçkin yayıncılık.
- Yıldız, E. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33), 94–127.
- Yılmaz, S. (2016). Outdoor environment and outdoor activities in early childhood education. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1),423–437.
- Yılmaz Uysal, S. (2020). Biyofili: Doğaya yakın olma eğilimi. S. Yılmaz Uysal ve T. Coşkun Tuncay (Haz.). *Erken çocukluk eğitiminde orman pedagojisi el kitabı* içinde (s. 1–22). Nobel Akademik Yayıncılık.

Use of out of School Learning Environments in Preschool Education

Abstract

This research was conducted to examine the views of preschool teachers about the out-of-school learning environments used in preschool education and the use of these environments. The research was carried out in the phenomenology method which is one of the qualitative research methods. The study group of the research consists of 35 preschool teachers working in various regions of Turkey. The data of the study were collected with a semi-structured teacher interview form created by the researchers. In the research, descriptive analysis was used in the analysis of short-answer questions, and content analysis was used in the analysis of open-ended questions. The results of the research revealed that preschool teachers have sufficient knowledge about out-of-school learning environments and use various out-of-school learning environments. Positive teacher opinions were found that out-of-school learning environments improve children's cognitive, social-emotional, motor, self-care and language skills. It has been revealed that teachers use these environments mostly for learning by doing-experience, permanent learning, providing a qualified educational environment and being interesting. Even though the majority of the teachers stated that they did not encounter any difficulties in the preparation and implementation stages of these environments, there are also teachers who stated that they encountered various difficulties. Teachers expressed these difficulties and various solution suggestions.

Keywords: out-of-school learning environments, preschool education, teacher views